

2

OLDTIDSMINDER i Korsør Kommune

0

Kommer man til Korsør østfra kan man mellem banen og motorvejen efter Svenstrup på marken se en markant langdysse og en runddysse, som desværre ikke er tilgængelig. Men der er mange andre tilgængelige dysser og gravhøje i Kommunen.

Især om dem handler denne pjece. Netop nu, hvor Højbjergskoven etableres, kommer flere til.

I Bondestenalderen og Bronzealderen begravde man de døde i dysser, jættestuer eller gravhøje, så derfor er der meget gemt herfra. Men fra jernalderen er gravene normalt ikke synlige i landskabet

Mange af oldtidsminderne er gennem tiderne stærkt ødelagt. Ved bygningen af de første romanske stenkirker blev mange randsten genbrugt. Ved almindeligt byggeri blev store sten brugt til sokkelsten eller byggemateriale.

Oldsagskommissionen fra 1807 fredede de 300 vigtigste, resten måtte sejle deres egen sø.

Helt op til ca. 1915 anbefalede regeringen, at man tog sten fra fortidsminderne til anlæg af veje og jernbaner, og her slog »Jens Vejmand« stenene til skærver.

1. Højen ved Korsør Golfbane.

Går man 150 m ind på Korsør Golfbane ved Svanegården ad stien mellem bygningen og søen og fortsætter mod øst nord om en bane kommer man til en lille delvis ødelagt træbevokset høj. Den er ca. 12 m i diameter og 1,5 m høj.

Da højen ikke er undersøgt i nyere tid, vides det ikke, om det er en stenalder- eller bronzealderhøj. Kun ved vi, at bl. a. Frederik d. 7. har fundet mange genstande fra jæger-stenalderen ved Noret.

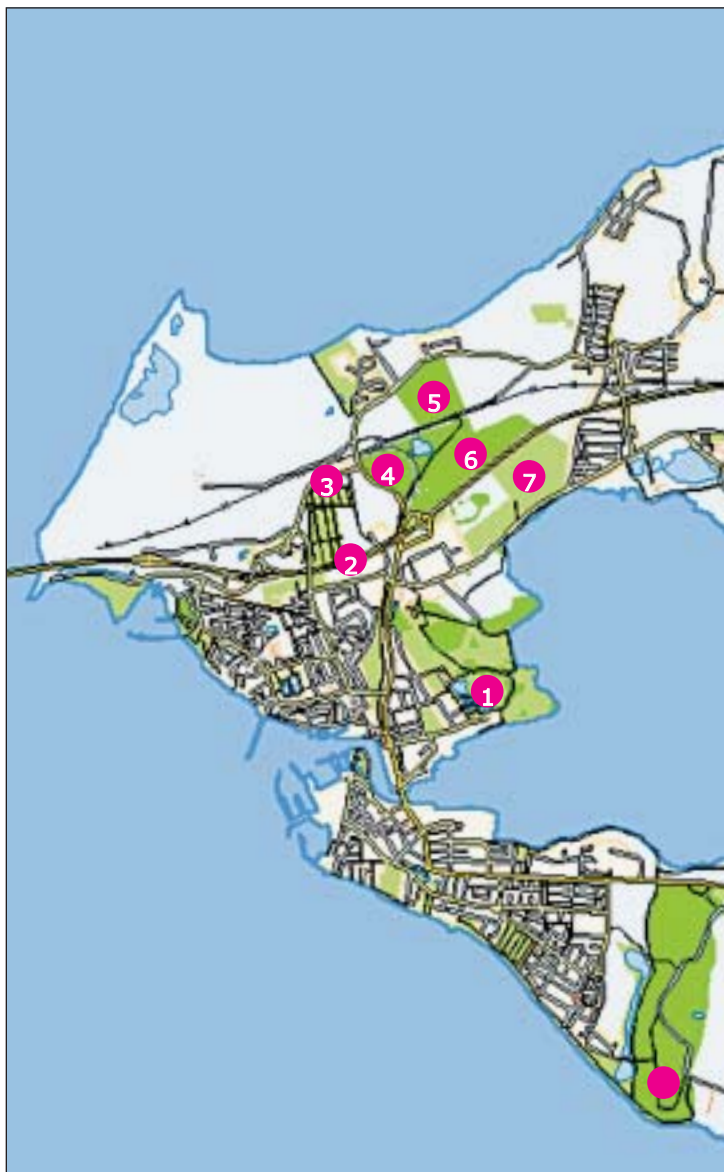
Højen er fredet i 1940. Det er Kommunens og Golfklubbens plan at pleje højen.

2. Vest for Banestyrelsen

Kører man fra Motalavej nordpå ad Servicevej øst om blokkene kommer man til en gang- og cykelsti, der fører til Stationen. Ved den ses en meget markant runddysse på bakken, den er 2 m høj og har en diameter på 12 m, men på grund af beliggenheden virker den højere. Der er på højskråningen flere randsten, og i højens sydside er der en sprængt sten med skåltegn. Runddysse ligger på privat dyrket men kommunalt ejet mark.

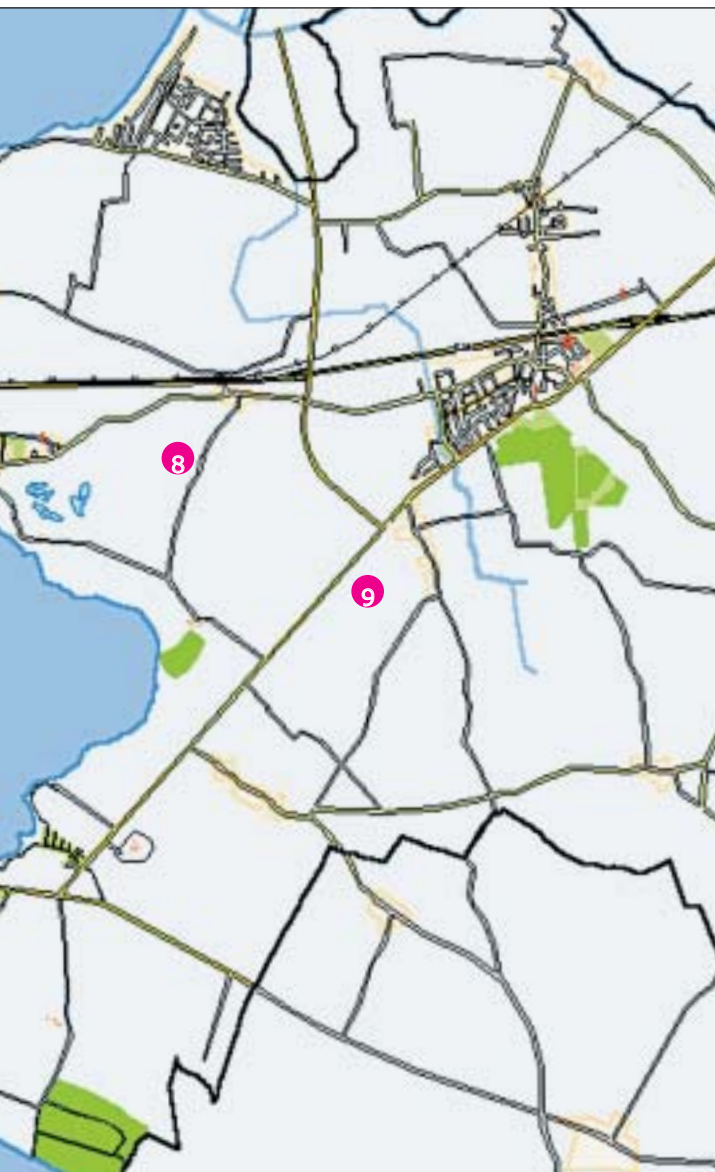
3. Syd for Stationen.

Umiddelbart syd for Stationen ligger ved stien til Banestyrelsen og Motalavej resterne af en langdysse på et kommunalt areal. Den er 2 m høj, 25 lang og 15 m bred, men er i vestenden forstyrret af grus- eller mergelgravning. Ved den rette pleje af høj og omgivelser kan den blive seværdig.

4. Øst for Stationen.

Kører man ad Tårnbergvej til Stationen ser man på bakketoppen til højre et krat og til højre derfor 3 markante oldtidsminder, som er frilagt og ligger i Højbjergskoven, der plantes dog ikke ved de 2 langdysser og den runde høj, der ligger i midten.

Den vestligste langdysse er 45 m lang, 7 m bred og 1,25 m høj og har især i østenden en del randsten og i midten et dyssekammer med 4 bæresten, men dækstenen ligger måske øst for kammeret.

Højen i midten er ikke undersøgt, men er 15 m i diameter og 1,5 m høj. Det er sandsynligvis en runddysse.

Den østligste langhøj rummer en jættestue med 3 synlige dæksten, resten er dækket af jord. Jættestuen er anlagt ved genbrug i en eksisterende langdysse.

Ingen af fortidsminderne, der blev fredet 1902, er arkæologisk undersøgt.

Da Højbjergskoven nu er statsejet, er der adgang til hele arealet. Ved nutidens skovrejsning tilplantes arealerne ikke helt, måske kun halvdelen, for at skabe lys og luft.

5. Højbjerg.

På toppen af Højbjerg, der giver navn til den nye skov, finder man en 1,5 m høj og 12 m bred høj med randsten. Den bliver nu frilagt for kratvækst.

Højen er ikke undersøgt, men er sandsynligvis en bronzealderhøj.

Højen ligger lige ved gangbroen over banen.

Fra højen og dens omgivelser (29 m o. h.) er der en flot udsigt til alle sider. Selvom den ligger i den nye skov, vil den syne meget i landskabet, da der er en 100 m oversigtszone.

6. Syd for Højbjerg.

Ca. 150 m syd for gangbroen, der ved Højbjerg fører over banen, ligger et fritstående dyssekammer fra stenalderen. Det består nu af 4 bæresten og 1 dæksten og den har tidligere været jord-dækket og omgivet af randsten.

I dyssen, der blev fredet i 1902, fandtes ved udgravning lidt tidligere 4 – 5 skeletter.

Dyssen ligger i Højbjerg skov, men i åbent terræn.

7. Kællingehøj.

I østenden af Kællingehoved, som ligger på den gamle kystskrænt til en af Norets fjordarme, ligger en gravhøj i krattet, som er meget ufremkommeligt. Højen rummer et stenkammer, men er ellers ikke nærmere undersøgt. Den blev fredet i 1902.

Der er nu adgang via Reskavej og en grusvej mod øst mod »Dumpen«.

I Kommunens stiplan indgår planer om en sti fra Høneklint forbi Kællingehoved med passage under motorvejen til Højbjergskoven og videre til Storebælt.

8. Brandsbjerg jættestue.

Det mest interessante oldtidsminde i kommunen er uden tvivl Brandsbjerg jættestue fra Bondestenalderen og den nærliggende høj, som ikke er undersøgt og kan være fra Stenalder eller Bronzealder.

Jættestuen blev fredet 1937, men var på dette tidspunkt undersøgt amatør-mæssigt af en købmand fra Slagelse 1890 og af Nationalmuseet 1891. Der er fundet skeletter, flintredskaber, ravperler og lerkarskår, der dateres til 3200 f. Kr. Andre fund er fra 2100 f. Kr, så gravkammeret er genbrugt i 1100 år.

Gravkammeret, som er beskadiget af grusgravning op til 1890, findes i vestenden og er ca. 2 x 3 m. Gravkammeret er restaureret og sikret mod nedstyrtninger.

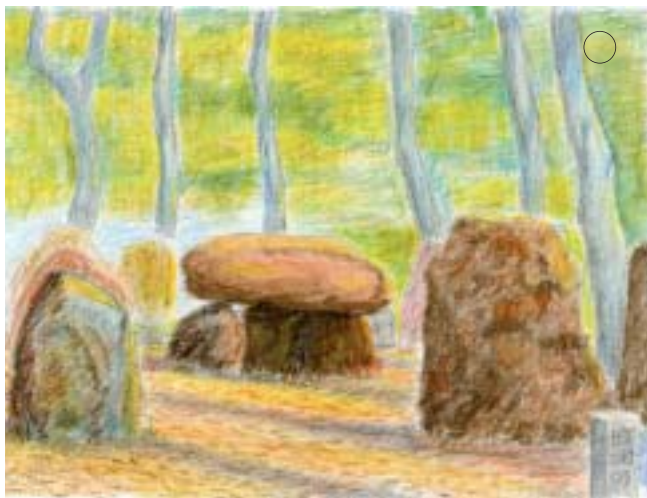
Der er adgang ad en afmærket trampesti fra Kongevejen, som forbinder Tjæreby med Marsk Stigs Vej lidt nord for Tårnholm.

9. Åshøj.

Kører man mod nordøst ad Slagelse Landevej møder man kort før Vemmelev en ret stor og tydelig høj med et enkelt træ. Den er 3,5 m høj, 27 m lang og 14 m bred og ligger på en bakke, så den er meget synlig.

Selvom den ikke er offentlig tilgængelig nævnes

10. Korsør Lystskov.

I Korsør Lystskovs sydlige del – ved den vestlige vej mellem P-pladsen ved Oddermosen og Sommerlyst - ligger 3 oldtidsminder, der blev fredet i 1890 og skænket til bevarelse.

Umiddelbart ved vejen fra Oddermosen til Sommerlyst ligger en pæn runddysse til venstre og en markant langdysse til højre, og vest for runddyssen endnu en mindre synlig runddysse, som indgår i skovdiget.

Der er i alle tilfælde mange storsten tilbage, og der er flere synlige skåltegn.

Langdyssen er 40 m lang og 7 m bred, og der er i den vestlige ende et dyssekammer med 3 bæresten og en dæksten.

Den bedst bevarede runddysse ligger lidt syd herfor på den anden side af vejen.

Der henvises til omtalen i pjecen »Korsør Lystskov«, som står i standere ved indgangene til området.

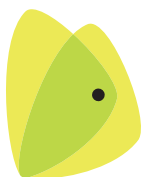

Korsørmanden fra Ertebølletiden i ældre stenalder blev fundet ved uddybning af indsejlingen til Nøret. Han ses nu på Nationalmuseet liggende på et leje af grene og bark lige efter Uroksen fra Vig.

Vi har i denne udgave af folderen valgt at begrænse os til forhistorisk tid, altså tiden indtil ca. 900 – 1000, så Tårnborghøj, Fæstningen, de tre middelalderkirker og en række andre minder fra historisk tid vil få plads i en efterfølgende pjece.

I 1990 udgav Danmarks Naturfredningsforening i Korsør en duplikeret pjece, som også omhandler de ikke tilgængelige Oldtidsminder. Den kan ses på hjemmesiden www.dn.dk/korsoer

Pjecen er udarbejdet af Jørgen Juul, illustreret af Hans Thomassen og udgivet af Danmarks Naturfredningsforening i Korsør med tilskud fra Korsør Kommunes Agenda 21 og støttet med tilskud fra tips- og lottomidler til friluftslivet.

Danmarks
Naturfredningsforening Korsør
www.dn.dk/korsoer